

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ
ФАКУЛЬТЕТ МЕХАНІКИ, ЕНЕРГЕТИКИ ТА ІНФОРМАЦІЙНИХ
ТЕХНОЛОГІЙ
КАФЕДРА ФІЗИКИ, ІНЖЕНЕРНОЇ МЕХАНІКИ ТА БЕЗПЕКИ
ВИРОБНИЦТВА

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор з НВР ЛНУП
професор Віталій БОЯРЧУК

“ _____ ” _____ 2024 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ОХОРОНА ПРАЦІ В ГАЛУЗІ ТА ЦИВІЛЬНИЙ ЗАХИСТ**

другого (магістерського) рівня вищої освіти
спеціальність 192 «Будівництво та цивільна інженерія»
ОП «Будівництво та цивільна інженерія»

Львів 2024

Робоча програма навчальної дисципліни «Охорона праці в галузі та цивільний захист» для здобувачів другого «магістерського» рівня вищої освіти спеціальності 192 «Будівництво та цивільна інженерія» ОП «Будівництво та цивільна інженерія».

Розробники: доцент Городецький І.М., доцент Кохана Т.М.

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри *фізики, інженерної механіки та безпеки виробництва*

протокол № 1 від 29.08.2024 р.

Завідувач кафедри *фізики, інженерної механіки та безпеки виробництва*

_____ Степан МЯГКОТА
(підпис) (імя та прізвище)

Робочу програму схвалено на засіданні методичної комісії факультету будівництва та архітектури

протокол № 2 від “ 28 ” серпня 2024 р.

Голова методичної комісії _____ Андрій МАЗУРАК
(підпис) (імя та прізвище)

1. Опис навчальної дисципліни

Рівень вищої освіти: другий (магістерський)

Галузь знань 19 – Будівництво та архітектура

(шифр і назва)

Спеціальність 192 – «Будівництво та цивільна інженерія»

(шифр і назва)

Характеристика навчальної дисципліни: Обов'язкова

Кількість кредитів 3

Загальна кількість годин – 90

Вид контролю: залік

Тижневих аудиторних годин для денної форми навчання – 2

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить (%):

для денної форми навчання – 45

для заочної форми навчання – 18

2. Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Теоретичні основи охорони праці у галузі будівництва та особливості цивільного захисту. Предмет і завдання охорони праці у галузі будівництва (ОП) і особливості цивільного захисту (ЦЗ), структура наук про безпеку. Основні терміни, поняття і визначення. Класифікація виробничих небезпек і їх запобігання. Теорія небезпеки та ризику. Означення і вимірювання ризику. Блок-схема процесів формування і виникнення виробничих небезпек у галузі.

Тема 2. Державне управління та нагляд за охороною праці у галузі. Система управління ОП підприємства. Державна служба України з питань праці. Особливості державного управління та нагляду за охороною праці у підприємствах галузі, а також складові та функціонування системи управління ОП підприємства. Завдання та функції системи управління безпекою праці підприємства.

Тема 3. Особливості умов праці і безпека довкілля у галузі будівництва. Поняття умов праці у будівництві. Гігієнічні критерії оцінки та класи умов праці. Медико-санітарні вимоги до умов праці. Особливості шкідливих чинників будівництва: фізичні, хімічні, біологічні, трудового процесу. Загальні вимоги безпеки до організації і виконання будівельно-монтажних робіт. Особливості охорони довкілля.

Тема 4. Аварії, травматизм і захворювання на виробництві та заходи їх профілактики. Основні поняття безпеки праці, причини травмувань, події травмувань; дія електричного струму на людину, причини електротравм та умови ураження електричним струмом, організаційні та технічні заходи та засоби запобігання травматизму.

Тема 5. Цивільний захист (ЦЗ) за сучасних умов. Основні принципи і способи захисту населення в надзвичайних ситуаціях. Основні поняття цивільного захисту відповідно до Кодексу ЦЗ, причини і класифікація надзвичайних ситуацій, їх вплив на безпеку життєдіяльності людини. Принципи цивільного захисту і суть діяльності та завдання державної системи цивільного захисту, загальна характеристика способів захисту населення в надзвичайних ситуаціях. Особливості організації практичного функціонування Державних служб України з питань праці та надзвичайних ситуацій.

Тема 6. Запобігання надзвичайних ситуацій: моніторинг і прогнозування. Пожежна безпека підприємств галузі. Особливості і джерела небезпек виникнення надзвичайних ситуацій техногенного характеру, засади спостереження, прогнозування, лабораторного та інших видів контролю. Пожежонебезпечні властивості матеріалів та речовин,

пожежовибухонебезпечність об'єктів, система попередження і захисту від пожеж, дії у разі пожежі.

Тема 7. Основи організації рятувальних і невідкладних робіт в надзвичайних ситуаціях. Організація рятувальних і невідкладних робіт в надзвичайних ситуаціях, у т.ч. ліквідація наслідків надзвичайних ситуацій, аварійно-рятувальні та інші невідкладні роботи, відновлювальні роботи, соціальний захист і ін.

3. Структура навчальної дисципліни

Номери тем	Кількість годин												
	денна форма						заочна форма						
	усього	у тому числі					усього	у тому числі					
		л	п	лаб.	інд.	с. р.		л	п	лаб.	інд.	с. р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
	Рік підготовки 2024-25. Семестр 1						Рік підготовки 2024-25. Семестр 1						
Тема 1.	14	2	2	–	–	10	12	1	1	–	–	11	
Тема 2.	12	2	2	–	–	8	14		1	–	–	12	
Тема 3.	12	2	2	–	–	8	12		1	1	–	–	10
Тема 4.	12	2	2	–	–	8	12		1	1	–	–	10
Тема 5.	12	2	2	–	–	8	12		1	1	–	–	10
Тема 6.	14	2	2	–	–	10	14		1	2	–	–	11
Тема 7.	14	2	2	–	–	10	14		1	1	–	–	12
Усього годин	90	14	14	–	–	62	90	6	8	–	–	76	

4. Темы практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість, год.	
		денна	Заоч.
1	Аналіз галузевих нормативно-правових актів з охорони праці у галузі.	2	1
2	Розробка і удосконалення системи управління охороною праці підприємства.	2	1
3	Технічний огляд вантажопідіймальних машин.	2	1
4	Аналіз виробничого травматизму і розслідування причин травмування у підприємствах.	2	1
5	Вивчення особливостей законодавства України з питань цивільного захисту. Дії у разі загрози та виникнення терористичного акту.	2	1
6	Пожежна профілактика підприємств будівельної галузі.	2	2
7	Особливості надання долікарської допомоги потерпілим від нещасного випадку.	2	1
	Всього	14	8

5. Темы самостійного вивчення

№ з/п	Назва теми
1	Нормативно-правові акти і стан функціонування охорони праці та цивільного захисту у країнах ЄС.
2	Вивчення знаків безпеки і захисту здоров'я працівників у галузі.

3	Обґрунтування технічних характеристик та видів засобів індивідуального захисту.
4	Основи безпеки автомобільного транспорту у галузі будівництва.
5	Основи поведінки населення в умовах радіоактивного та хімічного зараження територій.
6	Особливості охорони праці галузі комп'ютерингу: електромагнітне та іонізуюче випромінювання.
7	Методика виконання розділу «Охорона праці та безпека в надзвичайних ситуаціях» у кваліфікаційній роботі здобувачів.

6. Індивідуальні завдання

Завдання для самостійного вивчення.

7. Методи навчання

1. Словесні методи (лекція, пояснення)

2. Наочні методи (презентація, навчальний фільм «Служба 112», «Знати щоб вижити», «Обстріли артилерією територій», навчальні стенди: «Організаційна структура системи цивільного захисту України», «Захисні споруди», демонстрування індивідуальних засобів захисту тощо,

3. Практичні методи: практичні роботи, реферати.

8. Методи контролю:

1. Усне опитування: фронтальне, індивідуальне.

2. Письмова аудиторна та позааудиторна перевірка: контрольні роботи.

3. Практична перевірка: виконання практичних робіт, вирішення ситуаційних завдань.

4. Стандартизований контроль: тести.

Види контролю: Поточний контроль, проміжна та семестрова атестація.

9. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне опитування, захист практичних робіт та самостійна робота (реферат) (разом 70 балів)							Контрольна робота з лекційного матеріалу	Сума
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7		
10	10	10	10	10	10	10	30	100

T1, T2 ... T7 – теми.

10. Методичне забезпечення

Підручники, навчальні посібники; методичні рекомендації до практичних занять; текстові та електронні варіанти тестів для поточного і підсумкового контролю, методичні матеріали для організації самостійної роботи здобувачів.

11. Рекомендована література

Основна

1. ДБН А.3.2-2-2009 "Система стандартів безпеки праці. Охорона праці і промислова безпека в будівництві. Основні положення" К. Мінрегіонбуд України. 2012. 112 с.

2. Батлук В.А., Гогіташвілі Г.Г. Охорона праці у будівельній галузі: *навч.посібник*. К.: Знання, 2006. 550 с.

3. Васійчук В. О., Гончарук В. Є., Качан С. І., Мохняк С. М. Основи цивільного захисту: Навч. посібник / Львів, 2010. 384 с.

4. Запорожець О. І., Михайлюк В. О., Халмурадов Б. Д. [та ін.] Цивільний захист :

підручник. К. : ЦУЛ, 2016. 264 с.

5. ДБН В.1.2-7-2021 "Основні вимоги до будівель і споруд. Пожежна безпека" К. Мінрегіонбуд України. 2012. 17 с.

6. ДБН В.2.5-28-2018 "Природне і штучне освітлення" К. Мінрегіон України. 2018. 137 с.

7. ДБН В.1.1-7-2016 "Пожежна безпека об'єктів будівництва. Загальні вимоги" К. Мінрегіонбуд України. 2017. 47 с.

Додаткова

8. Основи професійної безпеки та здоров'я людини : підручник / В. В. Березуцький [та ін.]; за ред. проф. В. В. Березуцького. Харків : НТУ "ХПІ", 2018. 553 с.

9. Атаманчук П. С., Мендерецький В. В., Панчук О. П., Білий Р. М. Охорона праці в галузі : навч. посіб. К. : ЦУЛ, 2017. 322 с.

10. Гогіташвілі Г.Г. Системи управління охороною праці. Львів: Сполом, 2007. 320с.

11. Типове положення про службу охорони праці. НПАОП 0.00-4.35.04. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1526-04#Text>

12. Правила пожежної безпеки в Україні. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0252-15#Text>
Інші галузеві нормативно-правові акти з питань управління охороною праці у галузі. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/442-92-%D0%BF#Text>

13. Правила безпечної експлуатації електроустановок споживачів. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0093-98#Text>

14. Кодекс цивільного захисту України [Текст] // Офіційний сайт <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5403-17>.

15. Гончарук В.Є., Качан С.І., Орел С.М. Оцінка обстановки у надзвичайних ситуаціях. Навч. посібник, 2004. Львів: НУ «Львівська політехніка». 136 с.

16. Реагування на виникнення надзвичайних ситуацій / П.Б.Волянський, О.Л.Гловацький, С.О.Гур'єв та інш. ІДУСЦЗ НУЦЗУ, УНПЦ ЕМД та МК. Вінниця, 2010. 412с.

17. Євдін О.М., Могильниченко В.В. та ін. Захист населення і територій від надзвичайних ситуацій. Т.1. «Техногенна та природна небезпека». Т.3. «Інженерно-технічні заходи цивільного захисту (цивільної оборони) та містобудування». Посібник. К.: КІМ, 2007, 2008. 636 с.

12. Інформаційні ресурси

17. Бібліотечно-інформаційні ресурси — книжковий фонд, періодика та фонди на електронних носіях бібліотеки ЛНУП, державних органів науково-технічної інформації, наукових, науково-технічних бібліотек та інших наукових бібліотек України.

18. Електронні інформаційні ресурси мережі інтернет:

<http://www.mns.gov.ua> – Офіційний сайт державної служби України з надзвичайних ситуацій;

<http://www.dsp.gov.ua> – Офіційний сайт державної служби України з питань праці;

<http://loda.gov.ua/departament-z-pytan-tsyvilnoho-zahystu> – Офіційний сайт Департаменту з питань цивільного захисту Львівської ОДА;

<http://www.rainbow.gov.ua> – Офіційний сайт Ради національної безпеки і оборони України;

<http://www.nato.int> – Північноатлантичний альянс (НАТО) (англійською мовою).

<http://www.erriu.ukrtel.net/index.htm> – Український інститут досліджень навколишнього середовища і ресурсів при Раді національної безпеки і оборони України;

<http://www.ilo.org> – Бібліотека міжнародної організації з питань праці (англійською мовою).

<https://moodle.lnup.edu.ua/course/view.php?id=7422> – Система віртуального навчання ЛНУП. Комплект навчальних матеріалів та періодики у бібліотеці: